

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Escenografía
DISCIPLINA	Espazo Escénico I
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Dirección de Escena e Dramaturxia
ITINERARIO	
CURSO	3º Curso
CRÉDITOS ECTS	3 ECTS
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Escenografía
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	David Mortol Moreno
DOCENTES	Nome e apelidos: Ana María Fernández Arteaga Horario titorías: Despacho: Contacto: arteaga@edu.xunta.gal
DESCRIPCIÓN	Introdución aos principios de estrutura, forma, cor , espazo e volume aplicados ao deseño de espazo escénico. O traballo de/a director/a en relación co/a escenógrafo/a e o/a iluminador/a
COÑECEMENTOS PREVIOS	
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☒ Inglés ☐ Portugués ☐

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionar a adecuadamente.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.

T8	Desenvolver razoada e críticamente as ideas e argumentos.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACION	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
ED1	Concibir propostas escénicas que fundamentan o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre os diferentes linguaxes e códigos que participan na representación Proyectar la composición del espectáculo, utilizando todos los conocimientos estéticos y técnicos necesarios sobre los diferentes lenguajes y códigos que participan en la representación.
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire a metodoloxía de traballo como a renovación estética

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Distinguir os diferentes elementos escénicos, usos e terminoloxía que forman a caixa escénica.	T2,ED1,ED2
2. Coñecer as necesidades dun escenógrafo, valoralas e telas en conta.	T2,T7,X1,X3,X5.
3. Desenvolver sensibilidade estética.	X1,X3,X5,ED1,ED5
4. Asimilar os elementos compositivos máis básicos.	T2,ED1,ED2.
5. Fomentar o análise e a percepción do espazo a través da composición tridimensional.	T2,ED1,ED2,ED5

4. CONTIDOS

TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. A caixa escénica e a súa terminoloxía.	1.1. Nomes e funcións das zonas e elementos que configuran a caixa escénica.	5
2. Disposición de espazos e funcións das zonas e elementos que configuran a caixa escénica.	2.1. Espazos circulares, de pasarela, 3 e 4 bandas, á italiana... 2.2. Vestidura de escena.	5
3. O traballo desenvolvido polo/a escenógrafo/a e on resto de equipo artístico e técnico.	3.1. A profesión de/a escenógrafo/a. 3.2. Lugar que ocupa e/a escenógrafo/a dentro dunha produción artística. 3.3. O traballo de/a director/a en relación co/a escenógrafo/a. 3.4. Condicionantes do deseño escenográfico.	8
4. Creadores de espazo escénico.	4.1. percorrido, coñecemento e análise das propostas de diversos creadores que traballan co espazo.	10
5. Introducción á composición espacial. Utilización dos principios de estrutura, forma, cor, espazo e volume aplicados á bidimensionalidade e tridimensionalidade.	5.1. A composición espacial. 5.2. A bidimensionalidade e a tridimensionalidade 5.3. A cor na escena como ferramenta de expresión. 5.4. Os materiais e texturas. 5.5. A percepción visual do receptor como factor a ter en conta. 5.6. Implantación, perspectiva e visuais. 5.7 Planimetría e Simulación 3D.	17
TOTAL SESIÓNS		45

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias	5		5
Exposición maxistral	10		10
Exposición práctico-teórica	4		4
Práctica individual	10	31	41
Práctica colectiva	6	9	15

Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias			
Outros			
Titorías individuais	2		2
Titorías de grupo	2		2
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras			
Actividades de avaliación. Revisión	3	5	8
	3		3
TOTAL	45	45	90
PORCENTAXE	50 %	50 %	100%

6. PLANIFICACION DOCENTE E METODOLOXIAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación xeral de la materia: obxectivos, metodoloxía, criterios de avaliación, etc
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polos estudantes.
Exposición práctico-teórica	Explicación teórica como base introdutoria para o desenvolvemento posterior dun proxecto de carácter práctico.
Prácticas individuais	O alumnado terá que desenvolver dunha maneira individual proxectos de carácter práctico, co obxectivo de conseguir las competencias necesarias.
Práctica colectiva	Faranse actividades complementarias para o desenvolvemento dos obxectivos principais.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente, os compañeiros de clase dos resultados dos exercicios, proxectos...

Actividades complementarias	Prácticas enfocadas á participación activa en grupo, a cambios de roles dentro dun proceso creativo, e á capacidade de escoitar aos compañeiros, así como a capacidade de modificar as propostas persoais.
Titorías individuais	Sesións onde o docente e alumnado revisan e aclaran dúbidas concretas sobre os contidos relacionados co desenvolvemento da materia.
Titorías grupais	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

7. ATENCION PERSONALIZADA

Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. <i>Titoría presencial</i> : O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inquedanzas que xurdan en cada caso. <i>Titoría electrónica</i> : O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACION

O alumno/a deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.

8.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Carpeta / memoria de aula. Realización e presentación dun dossier final que conteña todos os exercicios teórico-prácticos proposto en aula.	T2, T7,T8,X1,X3,X5, ED1,ED2,ED5.	80%
Asistencia, actitude, entregas a tempo e participación en clase.		20%
Total:		100%

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
-------------------------	------------------------	-------------

Carpeta / memoria de aula. Realización e presentación dun dossier final que conteña todos os exercicios teórico-prácticos proposto en aula.	T2, T7,T8,X1,X3,X5, ED1,ED2,ED5.	80%
Exame de carácter teórico-práctico.		20%
Total:		100%

O alumnado que opte poa avaliación extraordinaria, deberá poñerse en contacto co profesor/a, con mínimo, un mes de antelación á data do examen para ser informado dos contenidos e desenvolvemento da proba e entregas. Para aprobar a asignatura se deberán ter superados os dos ítems anteriormente descritos.

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Carpeta / memoria de aula. Realización e presentación dun dossier final que conteña todos os exercicios teórico-prácticos proposto en aula.	T2, T7,T8,X1,X3,X5, ED1,ED2,ED5.	80%
Exame de carácter teórico-práctico.		20%
Total:		100%

O alumnado que opte poa avaliación extraordinaria, deberá poñerse en contacto co profesor/a, con mínimo, un mes de antelación á data do examen para ser informado dos contenidos e desenvolvemento d proba e entregas. Para aprobar a asignatura se deberán ter superados os dos ítems anteriormente descritos.

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

REFERENCIAS BÁSICAS

Breyer, G. (2005). La escena presente: teoría y metodología del diseño escenográfico. Buenos Aires: Infinito.

Brook, P. (2001). El espacio vacío. Barcelona: Península.

Davis, T. (2002). Escenógrafos. Barcelona: Océano.

Heller, E. (2004). Psicología del color, cómo actúan los colores sobre los sentimientos y la razón. Barcelona: Gustavo Gili.

Hormigón, J. A. (Ed.) (1970). Investigaciones sobre el espacio escénico. Madrid: Alberto Corazón Editor.

López de Guereñu, J. (2003). Decorado y tramoya. Madrid: Ñaque, Colección técnica escénica.

Martínez Valderas, J. López Antuñano, J. G. (2021). El análisis de la escenificación. Madrid: Fundamentos.

Martínez Valderas, J. (2017). Manual de espacio escénico. Madrid: Ediciones tragacanto.

Pavis, P. (1998). Diccionario de teatro, dramaturgia, estética, semiología. Barcelona: Paidós Ibérica.

Pavis, P. (2000). El análisis de los espectáculos, Teatro, mimo, danza y cine. Barcelona: Paidós Ibérica.

Portillo, R., & Casado, J. (1988). Abecedario del teatro. Madrid: Centro de Documentación Teatral.

Oliva, C., & Torres, F. (1990). Historia básica del arte escénico. Madrid: Cátedra.

Sánchez, J. A. (1999). Las dramaturgias de la imagen. Cuenca: Universidad de Castilla-La Mancha, Colección Monografías.

Ubersfeld, A. (1998). Semiótica teatral. Madrid: Cátedra.

Ubersfeld, A. (2002). Diccionario de términos claves del análisis teatral. Buenos Aires: Galema.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Appia, A., Hormigón, J. A., & Martínez, A. (2000). La música y la puesta en escena, La obra de arte viviente. Madrid: Asociación de Directores de Escena de España.

De Blas, F. (2010). Arquitecturas efímeras. Adolphe Appia, música y luz. Buenos Aires: Geka/Nobuko.

Craig, E. G. (2011). Del arte del teatro, Hacia un nuevo teatro (Escritos sobre teatro I). Madrid: Asociación de Directores de Escena de España.

Craig, E. G. (2012). Un teatro vivo. El teatro en marcha. Escena (Escritos sobre teatro II). Madrid: Asociación de Directores de Escena de España.

Grande, M. Á. (1997). La noche esteticista de Gordon Craig. Poética y práctica teatral. Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá.

Hormigón, J. A. (abril, 1989). Del texto al espectáculo. Apuntes para una metodología del trabajo dramático [post en una web].

Meyerhold, V. E. (2010). Lecciones de dirección escénica (1918-19) (ed. Saura, J.). Madrid: Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España.

Ruesga, J. (2008). Escenografías. Sevilla: Consejería de Cultura, Junta de Andalucía.

Ubersfeld, A. (1997). La escuela del espectador. Madrid: Asociación de Directores de Escena de España.

Vajtàngov, E. (1997). E. Vajtàngov: Teoría y práctica teatral (ed. Saura, J.). Madrid: Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España.

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS